

Γιάννης Σολδάτος
Όταν ο
Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης
συνάντησε τον
Γεώργιο Βιζυηνό

(Οι συνέπειες της παλιάς ιστορίας)

ΝΕΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ / ΘΕΑΤΡΟ / ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ / ΘΕΑΤΡΟ

Διεύθυνση
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΟΛΔΑΤΟΣ

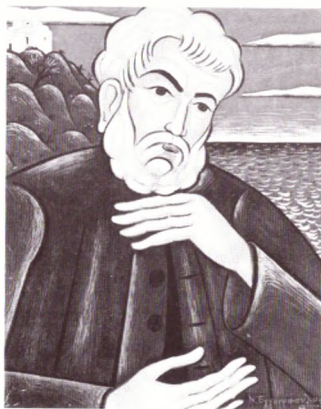
© Αιγόκερως 2008

Τσαμαδού 8, 10683 Αθήνα
τηλ.-fax: 210-38.46.964

ISBN 978-960-322-332-0

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΟΛΔΑΤΟΣ

ΟΤΑΝ
Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ
ΣΥΝΑΝΤΗΣΕ
ΤΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟ ΒΙΖΥΗΝΟ
(Οι συνέπειες της παλιάς ιστορίας)

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ

Την πρώτη εβδομάδα του εγκλεισμού του Γεώργιου Βιζυηνού στο Δρομοκαΐτειο, τον επισκέπτεται ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης. Μια συνάντηση που καμία ιστορική μαρτυρία δεν υπάρχει ότι πραγματοποιήθηκε. Κατά συνέπεια πρόκειται για συνάντηση που δεν έγινε ποτέ και έπρεπε να γίνει. Το γιατί αφορά τη μυθοπλασία αυτού του έργου.

Ο χώρος του παγερού δωματίου του ψυχιατρικού ασύλου μετατρέπεται σε πολυχώρο φανταστικών τοπίων, για να προβληθούν πάνω τους απόκρυφα της ψυχής και ανομολόγητες ή ομολογημένες ιστορίες που οι συνέπειές τους βαραίνουν καταλυτικά στις εκφάνσεις της συμπεριφοράς των δύο ανδρών. Στήνεται ένα ψυχόδραμα και εκεί, στα όρια της λογικής και της τρέλας, στα όρια της πίστης και της απιστίας προς τις όποιες αξίες –θρήσκοι και οι δύο, με διαφορετική αντιμετώπιση του Θείου–, τα ιερά τέρατα της πεζογραφίας μας, στην εξέλιξη δύο ιστοριών τους, ανασκαλεύουν τη λίμπιντο, την καταπιεσμένη στον έναν (Παπαδιαμάντης) και ανεξέλεγκτα σπαταλημένη στον άλλον (Βιζυηνός) και οδηγούνται σε μια νέα πνευματική διάσταση, για να βρουν και οι δύο καταφύγιο στο Δρομοκαΐτειο.

Τελικά, ο Σκιαθίτης κοσμοκαλόγερος έκρυβε μια εξίσου ταραγμένη προσωπικότητα, κάτω από την φαινομενική γαλήνη και αγιοσύνη του, όσο και ο ομότεχνός του Βιζυηνός.

Δύο κορίτσια, νοσοκόμες στο Δρομοκαΐτειο, επιφορτίζονται τις ενσάρκώσεις των ηρωίδων των δύο διηγημάτων τους: «Όνειρο στο κύμα» και «Αι συνέπειαι της παλαιάς ιστορίας». Τη Γερμανίδα Κλάρα και την ανιψιά του τοπικού άρχοντα της Σκιάθου Μοσχούλα.

Στη φόρμα, τόσο του έργου όσο και της παράστασης που στήνουν οι δύο ομότεχνοι, συναντάμε στοιχεία από την αθηναϊκή ηθογραφία της εποχής τους, ως το θέατρο του παραλόγου, από τον γερμανικό ρομαντισμό, με τον οποίο ήρθε σε επαφή ο Βιζυηνός στη Γερμανία ως τον λαϊκό εκπαιδευτισμό, από τους πίνακες του Γκύζη ως τις αφηρημένες και ποιητικές μορφές του υπερρεαλισμού. Οι ρόλοι εναλλάσσονται όλο και πιο γρήγορα, οι ιστορίες πλέκονται μεταξύ τους, οι δύο βασικοί ήρωες απεκδύονται τις προσωπικότητες και τα προσώπια τους και φτάνουν σε μια νέα ισορροπία, εκεί που δεν μπορεί να τους φτάσει η βέβηλη, απέναντί τους, καθημερινότητα.

Γ. Σολδάτος

(Μπαίνει ο Παπαδιαμάντης).

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Μπετίνα, αποσύρσου και μην απομακρυνθείς... Θα 'ρθουνε πολλοί σήμερα· θέλω φωταψία.

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Αδελφέ, εν Χριστώ, Γεώργιε, πώς είσαι;

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: (Τον κοιτάζει. Σιωπή). Ζει ο βασιλιάς Αλέξανδρος;

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Ζει και βασιλεύει...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Τότε γιατί η μηλέα δεν έγινε μηλιά;

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Εσύ το ξέρεις καλύτερα από μένα· περίεργο παιχνίδι η γλώσσα.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Γιατί την πήγαν στην Κόκκινη Μηλιά να βρει τον αγύριστο τον μύλο και γύρισε η φτερωτή του μύλου και μας πήρε αποκάτω... Τούμπα πήρε ο κόσμος και παραπατάει...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Τι ωραία που τα λες... θα πούμε πολλά σήμερα εδώ μέσα. Έμαθα την περιπέτειά σου και ήρθα να σε δω. Όλο το πρωινό θα μείνω κοντά σου. Στην εφημερίδα δεν με χρειάζονται.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Πού γράφεις;

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Στην «Ακρόπολι».

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Τι γράφεις;

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Μεταφράσεις κάνω και επιφυλλίδες.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Γιατί γράφεις;

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Για τα προς το ζην.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Τι πεζότης...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Έγραφες και συ για τα προς το ζην, αδελφέ.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Τι πεζότης... Ναι, αυτό έκανα και με κλείσανε στο Δρομοκαΐτειο. Εφτά μέρες συμπλήρωσα, παρέα με τέσσερις τοίχους... Μην τους ακούς, Σκιαθίτη...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Δεν τους ακούω... εσένα μονάχα ακούω...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Τι έχεις να μου πεις;

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Πολλά... Δεν ξέρω από πού ν' αρχίσω...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Ξέρω εγώ...

Γιατί το σπαθί σου είναι αιματοβαμμένο,

Εδουάρδε, Εδουάρδε;

Τον σκύλο μου έχω μ' αυτό σκοτωμένο,

μητέρα, μητέρα!

Κάνει τέτοιο κρύο σήμερα που ψόφησε κι ο σκύλος...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Είναι τόσο γλυκός ο καιρός... Γαυρίζουν οι άνθρωποι και τα ζωντανά της άνοιξης...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Πάγωσε η αναπνοή μου, σου λέω, δεν καταλαβαίνεις; (*Κουλουριάζεται, κρυώνει*). Κρύο, πολύ κρύο...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: (*Του βάζει στους ώμους μια μπέρτα*). Έχεις πυρετό;

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Πάγωσε το μυαλό μου. Σκλήρυναν οι λέξεις σαν σταλαχτίτες.

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Θα σε ζεστάνει ο Θεός... Θα λιώσουν οι πάγοι του μυαλού σου...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Δεν μπορώ να τον δεχτώ σήμερα τον Θεό.

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Μη βλασφημείς, αδελφέ...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Δεν βλασφημάω... Ξέρει ο Θεός... (*Τρέμει*).

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: (*Τον τρίβει στην πλάτη*). Τι μπορώ να κάνω για σένα;

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: ...Εκείνη η παλιά ιστορία...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: ...Άσε τα παλιά, τελειώσανε.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Τελειώσανε, αλλά οι συνέπειές τους μένανε.

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Έχεις γράψει ένα κείμενό σου,

«Αι συνέπειαι της παλαιάς ιστορίας», νομίζω.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Μπα... Ίσως... Μπορεί...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Το έχω διαβάσει...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Δεν το έχω γράψει... Λάθος κάνεις...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Είμαι σίγουρος, το έγραψες...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Περί πλάνης πρόκειται... Κάποιος μου έκλεψε την ιδέα... Και δεν είμαι σίγουρος πως με διάβαζες, Σκιαθίτη... Σήμερα θα το γράψω αυτό το σπουδαίο...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Θα ήμουν ευτυχής αν ήμουν ο πρώτος αναγνώστης σου...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Μια, δεν θα το γράψω. Θα το πω...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Θα το ακούσω...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Τι μου τάξεις;

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Τι αποζητάς;

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Μια ιστορία... Αληθινή ιστορία...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Θα σου την εξομολογηθώ...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Μην πεις ψέματα... Εγώ θα πω αλήθειες...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Μάρτυς μου ο Θεός...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Σε πιστεύω...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Θα σου πω για μια γραία φόνισσα...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Όχι γραίες φόνισσες.

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Εμπόρους των εθνών;...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Όχι... ούτε γυφτοπούλες... Δικά σου πράματα θέλω...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Δικά μου είναι αυτά...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Το ξέρω... Εγώ σε διαβάζω, δεν καταλαβαίνω τι διαβάζω... Σάλεψε το μυαλό μου και πετάει... Φρενοβλαβής, λέει... μην τους ακούς...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Δεν τους ακούω, αδελφέ... Πες εσύ θα πω κι εγώ... Θα σε ακούω, θα σκέφτομαι, θα μιλάω...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Τι ωραία που τα λες, με τη σειρά τους... Άσε να σου στρίψει λίγο...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Θα χαθεί η σειρά των πραγμάτων...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Άσε να χαθεί η σειρά...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Δεν γίνεται, θα διαταραχτεί η αρμονία της φύσης...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Άσε να διαταραχτεί η αρμονία...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Προνόησε ο Θεός γι' αυτή την ώρα που εσύ θα τραβάς από κει κι εγώ από δω, και να δεις που θα συναντηθούμε σε ψηλή κορφή.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Και θα κατακρημνισθώμεν, εις τα τάρταρα της ψυχής μας...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Άβυσσος η ψυχή του ανθρώπου...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Αδυσώπητος... Εσπούδαζα της ψυχής τα καμώματα εν Γοττίγγη.

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Έζησα της ψυχής τα καμώματα στη Σκιάθο.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Ζω της δικής μου ψυχής τα καμώματα σε τέσσερις τοίχους...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Αυτό είναι που με τρομάζει...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Θα σε τρομάξω, σήμερα...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Υπάρχει γαλήνη...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Πού και πόση;

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Απέραντη...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Κι αν θέλεις κάτι πολύ και δεν το έχεις;

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Το ήθελα και δεν το είχα...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Και τι έκαμες;

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Έγινα κοσμοκαλόγερος, Εσύ;

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Τρελάθηκα...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Μην το λες...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Το λένε οι άλλοι, κοσμοκαλόγερε...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Μ' αρέσει αυτό το κοσμοκαλόγερε, με γαληνεύει...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Εμένα δεν με γαληνεύει τίποτα εδώ μέσα... Και τι πάει να πει γαλήνη; Ήμην ο άνθρωπος όστις κατόρθωσε να συλλάβει με τας χείρας του προς στιγμήν εν όνειρον, το ίδιον όνειρόν του...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: (Αλαφιάζει). Αυτό, ξέρεις τι είναι αυτό που λες;

BIZYHNOS: Εγώ...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Εγώ είμαι... Είχα μια πρόταση και μια ιστορία από πάνω, που δεν τόλμησα ποτέ να την γράψω...

BIZYHNOS: Δειλέ...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Δίκη μου είναι, κλεισμένη στο μυαλό μου. Πώς τρύπωσες εκεί μέσα;

BIZYHNOS: Είμαι τρελός, μην το ξεχνάς...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Δεν είσαι... Τον προσποιείσαι...

BIZYHNOS: Μου χαλάς την αρμονία, Σκιαθίτη... Άσε που θα σε πάρουνε αμπάριζα οι γιατροί...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Πώς μπήκες στο μυαλό μου;

BIZYHNOS: Δεν μπήκα, βγήκες εσύ...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Αδελφέ, πονάει εκείνη η ιστορία... ή-
ταν τα τελευταία χρόνια της πραγματικής μου ζωής...

BIZYHNOS: Γιατί τώρα έχεις πεθάνει;

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Κουράστηκα...

BIZYHNOS: Γεννήθηκες κουρασμένος· δεν είσαι γαλή-
νιος.

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Η γαλήνη μου είναι πιο εύθραυστη
κι από τη δική σου...

BIZYHNOS: Εγώ την επεδίωξα τη φουρτούνα του μυα-
λού...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Γιατί, εγώ τι νομίζεις πως έκανα, α-
δελφέ;

BIZYHNOS: Αρχίζουμε να τα βρίσκουμε. Θα βγεις έξω
και θα λες, συνεννοήθηκα με τον Βιζυηνό... Λέγε την
ιστορία σου...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Δεν μπορώ, φοβάμαι...

BIZYHNOS: Μη φοβάσαι τους τρελούς... Εγώ θα σου την
πω, γιατί είσαι λογικός άνθρωπος...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Είμαι, αδελφέ;

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Μην το χαλάμε, τώρα που βρήκαμε μια άκρη... Διάλογος τρελού και λογικού περί των αποκρύφων της ψυχής.

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Εσύ θα βγεις νικητής.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Εγώ; Ποιος είμαι εγώ;

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Ο λογικός.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Και συ, ο τρελός;

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Γιατί όχι;

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Άσ' το... πάμε στις ιστορίες της ψυχής μας...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Εσύ λες, εγώ ακούω, σκέφτομαι και θα μιλήσω.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Θα μιλάμε κι οι δυο μαζί... Μπετίνα!... Μπετίνα!... *(Χτυπάει την πόρτα)*.

ΚΛΑΙΡΗ: *(Απ' έξω)*. Τι συμβαίνει, κύριε Βιζυηνέ;

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Να μην μας ενοχλήσει κανείς...! Και να μην απομακρυνθείς. Θα σε χρειαστούμε... Έχουμε δείπνο γαμήλιο και νεκρόδειπνο μαζί... *(Στον Παπαδιαμάντη)*. Κύριε Αλέξανδρε, η Μπετίνα είναι στη διάθεσή μας...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Ίσως τη χρειαστούμε, αδελφέ.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Σίγουρα... Σίγουρα... Κρυώνω πάλι... Κρυώνω, πολύ... *(Τρέμει και κουλουριάζεται)*.

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Ηρέμησε. *(Τον σκεπάζει με την μπέρτα του)*.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Άσ' το... Προσποιούμαι... Γνωρίζω την δραματική τέχνην, την εσπούδασα και την edίδαξα... *(Σηκώνεται, πάει στο κέντρο φορώντας την μπέρτα και παίρνει ύφος αφηγητή. Προσπαθεί να στηθεί)*.

Έξω πέφτει κρύο χιόνι,
κι ο βοριάς τ' αστέρια σβήνει...

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ: Ήτο απόλαυσις, όνειρον, θαύμα...

ΒΙΖΥΗΝΟΣ: Ποιο, το κρύο και το χιόνι; Άσ' το, σου λέω... εγώ είμαι ο τρελός.

**ΓΙΑΝΝΗ ΣΟΛΔΑΤΟΥ:
ΟΤΑΝ Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ
ΣΥΝΑΝΤΗΣΕ ΤΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟ ΒΙΖΥΗΝΟ**

Σκηνοθεσία: **Γιώργος Αρμένης**
Σκηνικά - κοστούμια: **Δημήτρης Κακριδάς**
Μουσική: **Γιάννης Σπυρόπουλος «ΜΠΑΧ»**
Χορογραφία: **Φρόσω Κορρού**
Φωτισμοί: **Παναγιώτης Μανούσης**
Βοηθός σκηνοθέτη: **Θοδωρής Κορόζης**
Φωτογραφίες: **Stefanos**

Παίζουν
Γιώργος Αρμένης
Δημήτρης Κаланτζής
Μαρία Κόμη Παπαγιαννάκη
Φαίη Βολόρου

Διεύθυνση παραγωγής: **Γιώργος Αρμένης**
Ηλεκτρολόγος: **Σταύρος Στουραϊτης**
Οικονομικές Υπηρεσίες: **Νάσος Κονταξόπουλος**
Λογιστήριο: **Βασιλική Καμινιάρη**
Γραμματεία - Υπεύθυνη Ταμείου: **Κωνσταντάκη Μαρία**

Πρώτη παράσταση: 1 Απριλίου 2008

**Δημήτρης Κακριδάς, Παναγιώτης Μανούσης, Γιώργος Αρμένης,
Γιάννης Σπυρόπουλος, Φρόσω Κορρού, Γιάννης Σολδάτος**

Την πρώτη εβδομάδα του εγκλεισμού του Βιζυηνού στο Δρομοκαϊτείο, τον επισκέπτεται ο Παπαδιαμαντίης. Ο χώρος του παγερού δωματίου του ψυχιατρικού ψαλλού μετατρέπεται σε πολυχώρο φανταστικών τοπίων που πάνω τους προβάλλονται απόκρυφα της ψυχής και ανομολόγητες ιστορίες. Στα όρια της λογικής και της τρέλας, στα όρια της πίστης και της απιστίας προς τις όποιες αξίες, τα δύο περα τέρματα της πεζογραφίας μας, με φόντο δύο ιστορίες τους, οδηγούνται σε άλλη πνευματική διάσταση και βρίσκουν και οι δύο καταφύγιο στο Δρομοκαϊτείο.

ISBN 978-960-322-332-0

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΟΛΔΑΤΟΣ ΟΤΑΝ Ο ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕ ΤΟΝ ΒΙΖΥΗΝΟ

